

Waar uniek zijn vanuit vertrouwen en nieuwsgierigheid samen gevierd wordt

Anti - Pestprotocol Basisschool De Violier

Versie: januari 2020

In de missie en visie van de school hebben wij het volgende aangegeven:

Wij verzorgen inspirerend onderwijs in een rijke leer-en leefgemeenschap, waar bij de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind centraal staat; pas als het kind lekker in zijn vel zit, zich veilig en geborgen voelt, komt het tot leren en ontwikkelen.

Wij hebben samen voor de volgende schoolregels gekozen, namelijk:

1. Voor groot en klein zullen wij aardig zijn!
2. De school is van binnen wandelgebied en buiten hoeft dit niet!
3. Wij zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer goed te gebruiken morgen!
4. Wij luisteren naar een ander en helpen elkander!

Naast de schoolregels maakt iedere groep ook eigen groepsregels, samen met de kinderen ondertekent de leerkracht deze regels.

Pesten

Pesten komt helaas overal voor. Ook op school kunnen kinderen gepest worden om uiteenlopende redenen. Binnen De Violier tolereren we pesten niet! Door het nemen van allerlei preventieve maatregelen proberen we zoveel mogelijk problemen te voorkomen. In dit anti- pestprotocol beschrijven we hoe we handelen als er melding wordt gemaakt (door ouders of kinderen) of geconstateerd wordt (door leerkrachten / begeleiders) dat er sprake is van pesten.

We willen bereiken dat niemand meer toekijkt bij pesten en het slachtoffer durft te praten.

Cyberpesten

Hoewel cyberpesten lijkt op 'gewoon' pesten, zijn er een aantal kenmerken dat cyberpesten erger kan maken. Zo is cyberpesten harder dan 'gewoon' pesten. Het gebeurt vaak anoniem en bovendien staan dader en slachtoffer niet fysiek tegenover elkaar. Hierdoor voelt de dader zich veilig en zal dus weinig terughoudend zijn.

Ook blijven de pestberichten langer 'hangen' omdat gesprekken op whatsapp, social media en e-mails terug te lezen zijn en filmpjes en foto's op internet blijven hangen, in tegenstelling tot een uitgesproken scheldwoord. Verder is het moeilijk eenmaal geplaatste berichten ongedaan te maken want berichten op bijvoorbeeld het internet blijven lang staan waardoor het slachtoffer jaren later er nog meer geconfronteerd kan worden.

Cyberpesten valt onder pesten. In het geval van cyberpesten doorlopen we dezelfde stappen zoals beschreven in dit protocol. (Zie hiervoor ook het internetprotocol op de website.)

Beleid basisschool De Violier

1. Pesten (zowel verbaal, fysiek als cyberpesten) moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, ouders en leerlingen. Ieder ontvangen pestsignaal moet voor hen tot een actie leiden.
2. Leerkrachten, leerlingen en ouders nemen duidelijk stelling tegen pesten in.
3. De school heeft een klachtenregeling. (zie schoolgids blz. 29)
4. De school heeft aandacht voor en zicht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Wij gebruiken hiervoor de kwaliteitskaart sociaal-emotionele ontwikkeling (is momenteel in ontwikkeling), een leerlingvolgsysteem op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling (VISEON) en brengen groepsdynamiek in kaart via een sociogram.

Voorkomen

De school voorkomt pestgedrag door:

- een sfeer van geborgenheid en veiligheid te bewerkstelligen;
- geregeld waarden en normen, regels en afspraken te bespreken;
- aandacht te schenken aan het verschil tussen plagen en pesten (zie bijlage 1);
- bij de start van het schooljaar in de Gouden weken extra aandacht te hebben voor groepsvorming en een goed pedagogisch klimaat. Aan het einde van de Gouden weken wordt er voor iedere groep een sociogram (middels De stoeltjesdans) ingevuld door de groepsleerkrachten.
- rond november de vragenlijst van VISEON in te vullen (leerkrachten van groep 3-8.) Leerlingen van groep 5 t/m 8 vullen zelf ook zo'n lijst in. In de groepen 1 en 2 wordt de sociaal emotionele ontwikkeling geobserveerd en geregistreerd door de groepsleerkracht in het kinderdagboek in Horeb.
In het analysegesprek met de teamleider worden deze besproken. Indien er aanleiding voor is wordt dit ook besproken met het kind en/of ouders.
- SoVa trainingen in de groepen 7 en 8. Marjo van Megen en Yvonne Bos verzorgen in de groepen 7 een basiscursus sociale vaardigheden, volgens methode B van Bertha Verschuieren. Waar nodig worden er herhalingslessen gegeven in de groepen 8.
- het geven van voorlichting aan ouders:
  - tijdens gesprekken
  - anti- pestprotocol op website.
- de inrichting van de speelplaats, gebouw en klas:
  - uitdagend en uitnodigend;
  - ordelijk en overzichtelijk.
- het toezicht doelmatig in te richten:
  - inzet van surveilleer rooster
  - duidelijke rol van surveillanten
  - duidelijke regels en afspraken tijdens het buiten spelen
  - aandacht voor opvallendheden in het buiten spelen door structureel overleg surveillanten en anti-pestcoördinator.

Signaleren

- Signalen kunnen van diverse kanten komen; leerlingen, leerkracht, ouders. Deze signalen altijd bespreken met betrokkenen (kinderen en ouders).
- Signalen worden eerst met de leerkracht en vervolgens met de teamleider besproken. De teamleider maakt de afweging of de anti- pestcoördinator wordt betrokken. Het signaal wordt wel altijd gemeld bij de anti- pestcoördinator.
- Extra alert zijn we op signalen tijdens gesprekjes, observaties, analyse van het leerlingvolgsysteem VISEON en/ of het sociogram.

- We leggen signalen, gesprekjes hierover vast in Parnassys, ons leerlingvolgsysteem.

Aanpak (door de groepsleerkracht in samenspraak met teamleider en de anti-pestcoördinator)

Het bestrijden van pesten doet de school volgens de zgn. “vijf-sporen” aanpak:

1. Hulp aan het gepeste kind
2. Hulp aan het pestende kind
3. Hulp aan de zwijgende middengroep
4. Hulp aan de ouders
5. Hulp aan de leerkrachten

1. Hulp aan het gepeste kind:

- luister naar het kind;
- steun het kind en neem het serieus, voorkom over-bescherming;
- denk samen na over oplossingen en werk samen aan oplossingen;
- geef extra oefeningen in sociale vaardigheden, samenwerken;
- help het kind bij het zoeken van contact, vriendschap of steun in de groep;
- versterk het zelfbeeld en het gevoel van eigenwaarde;
- stimuleer goed gedrag en prijs ieder behaald succes;
- plan vervolggesprek(ken).

2. Hulp aan het pestende kind:

- zorg dat het kind zich veilig voelt;
- luister naar het kind;
- steun het kind waar mogelijk, val het kind niet af, bespreek alleen het gedrag;
- verbeter de relatie met andere kinderen (SoVa);
- neem duidelijk stelling tegen pesten en bespreek de gevolgen van pesten;
- stel grenzen en handhaaf deze consequent;
- help het kind zich aan de regels te houden;
- stimuleer goed gedrag en prijs ieder behaald succes;
- plan vervolggesprek(ken).

3. Hulp aan de zwijgende middengroep:

- breng de groepsregels nog eens bewust onder de aandacht. Zorg voor extra aandacht voor groepsvorming;
- groepsgesprek over pesten en de verschillende rollen;
- bespreek hoe je helper kunt zijn;
- opkomen voor jezelf moet, maar kom ook zeker voor de ander op;
- stimuleer positieve oplossingen bij conflicten;
- de leerkracht is zelf voorbeeld;
- stimuleer goed gedrag en prijs ieder behaald succes.

4. A Hulp aan ouders van het gepeste kind:

- luister naar hun verhaal;
- bespreek wat de school en de ouders voor hun kind kunnen doen;
- zoek eventueel professionele hulp;
- maak een vervolfgesprek.

4.B Hulp aan ouders van het pestende kind:

- neem contact met hen op en informeer hen;
- heb begrip voor hun emoties of verdedigende houding;
- het gesprek is open, eerlijk en realistisch;
- bespreek wat de school en de ouders voor hun kind kunnen doen;
- zoek eventueel professionele hulp;
- maak een vervolgspraak.

5. Hulp aan de leerkrachten:

- verbreed het probleem naar de jaarlaag, de bouw, het plein en/of het team, informeer collega's over kinderen waarbij het pesten of gepest worden een aandachtspunt is;
- ondersteun een leerkracht met een pestprobleem in de klas;
- de teamleider gaat met de betrokken leerkracht na in hoeverre de sfeer in de klas of school, de houding van de leerkracht pestgedrag oproept of versterkt;
- naar aanleiding van bovenstaande bevindingen wordt eventueel een plan van aanpak opgesteld in overleg met ouders, anti- pestcoördinator en teamleider.

De taken van de anti- pestcoördinator

Op school hebben wij een anti-pestcoördinator: Gidie Reijnen. Zij heeft de volgende taken;

- zorgen dat het anti- pestprotocol up-to-date is en voldoet aan de wet.
- zorg dragen dat alle collega's kennis hebben en houden van het anti- pestprotocol. Zorg dragen dat dit ieder schooljaar opnieuw onder de aandacht wordt gebracht en op de radar blijft in ons team.
- aanspreekpunt zijn voor alles wat te maken heeft met pesten. Bij vragen of problemen meedenken (dit kan op vraag van ouders, kinderen, leerkrachten en teamleiders.)
- in kaart brengen / overzicht houden van pestgedrag op school.
- overlegmomenten plannen met de surveillanten (m.n. onderwijsassistenten die iedere dag buiten surveilleren) om mogelijke signalen tijdig op te kunnen pakken.
- zichtbaar zijn voor ouders en kinderen zodat zij weten waar ze problemen kunnen delen. (Jaarlijks voorstelronde met uitleg in de groepen, berichten op Isy en de beeldkrant van school.)

Consequenties pestgedrag in 5 fases

We beschrijven in dit protocol de consequenties van (aanhoudend) pestgedrag in 4 fases.

We vinden het van belang om hierbij te vermelden dat we van iedere situatie maatwerk maken. In overleg met leerkracht, teamleider en eventueel de anti- pestcoördinator bekijken we hoe we deze fases doorlopen. Ouders worden in alle gevallen meteen geïnformeerd.

Fase 1: pauze(s) binnen blijven, nablijven, gesprek, schriftelijke opdracht, ouders informeren.

Fase 2: gesprek met ouders en teamleider (en directeur) als voorgaande acties geen effect hebben.

Fase 3: bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals bijv. de schoolarts van de GGD, wijkagent, adviesbureau Lei Seuren (bij cyberpesten), gezinscoach.

Fase 4: bij aanhoudend pestgedrag kan overplaatsing naar een andere groep overwogen worden.

Fase 5: de pester wordt geschorst of uiteindelijk verwijderd. Zie hiervoor het beleid schorsing/verwijdering van leerlingen op de website.

Bijlage 1:

Verschillen tussen plagen en pesten:

Plagen	Pesten
Gebeurt spontaan of onbezonnen	Gebeurt met opzet: de pester weet vooraf wie hij of zij zal pesten, op welke manier en wanneer
Heeft geen kwade bijbedoelingen	Wil iemand bewust kwetsen of kleineren
Duurt niet lang, gebeurt niet vaak en komt onregelmatig voor.	Kan lang blijven duren, het gebeurt meer dan eens, is systematisch. Houdt niet vanzelf op na een poosje.
Speelt zich af tussen "gelijken"	De strijd is ongelijk. De pester heeft altijd de bovenhand, de pester voelt zich zo machtig als het slachtoffer zich machteloos voelt.,
Is meestal te verdragen of zelfs plezierig, maar kan ook heel kwetsend of agressief zijn.	De pester heeft geen positieve bedoelingen, wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
Meestal een tegen een	Meestal een groep (pester, meelopers en supporters) tegenover een geïsoleerd slachtoffer.
De rollen liggen niet vast; nu eens plaagt de ene, dan de andere.	Heeft een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, de slachtoffers ook. Als de slachtoffers wegvallen, kan de pester wel op zoek gaan naar een ander slachtoffer.
De pijn, lichamelijk of geestelijk is draaglijk en van korte duur. Soms wordt ze als prettig ervaren (plagen is kusjes ontvangen).	Als er niet op tijd wordt ingegrepen kunnen de lichamelijke en geestelijke gevolgen ingrijpend zijn en lang nawerken.
De relaties worden na het plagen meteen hervat.	Het is niet makkelijk om na het pesten een evenwichtige relatie te vinden, het herstel gaat moeilijk en traag.
Het geplaagde kind blijft een volwaardig lid van de groep	Het gepeste kind is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt dat het niet meer bij de groep hoort.
De groep lijdt niet onder plagerijen en vindt nadien meteen haar draai terug	De groep lijdt onder een dreigend onveilig gevoel. Iedereen is angstig, de kinderen vertrouwen elkaar niet meer, ze zijn niet erg open of spontaan, er zijn weinig echte vriendjes in de groep.